

Aluevaalien ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Keskusvaalilautakunta 11.04.2025 § 24
3819/00.00.00.03/2024

Valmistelija kaupunginlakimies Niclas Sundman, niclas.sundman@salo.fi, 02 778 2059

Alue- ja kuntavaalien 2025 ennakkoäänestys on toimitettu kotimaassa 2.4.-8.4.2025. Vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025.

Vaalilain 63 §:ssä säännellään ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen:

"Kunnan keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen kello 19 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos:

- 1) ennakoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin;
- 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt; taikka
- 4) kotiaänestyksen lähetekirjeestä puuttuu 54 §:ssä tarkoitetun henkilön nimikirjoitus.

Äänestyksen huomioon ottamatta jättämisestä on tehtävä merkintä kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan, johon on liitettävä huomioon ottamatta jätetty vaalikuori lähetekirjeineen ja -kuorineen.

Jos lähetekirje, jossa ei ole lähetekirjeen kuittausmerkintää, ja siihen liitetty vaalikuori voidaan hyväksyä, äänioikeusrekisteriin merkitään, että lähetekirjeessä mainittu henkilö on käyttänyt äänioikeuttaan. Jos hyväksyminen tapahtuu myöhemmin kuin 4. päivänä ennen vaalipäivää kello 19, merkintä lähetekirjeessä mainitun henkilön äänestämisestä tehdään oikeusministeriön määräämällä tavalla lisäksi vaaliluetteloon. Jos kunnan keskusvaalilautakunnalle on 71 §:n 3 momentin mukaisesti erityisestä syystä toimitettu äänioikeusrekisteristä heti sen tultua lainvoimaiseksi tulostetut vaaliluettelot, merkintä tehdään ainoastaan vaaliluetteloon.

Sen jälkeen kun ennakkoäänestysasiakirjat on tarkastettu, kunnan keskusvaalilautakunnan on lajiteltava hyväksytyt vaalikuoret äänestysalueittain sekä laskettava vaalikuorten lukumäärä äänestysalueittain ja merkittävä lukumäärät pöytäkirjaan. Hyväksytyt vaalikuoret on äänestysalueittain lajiteltuina ja lähetekirjeistä erotettuina säilytettävä avaamattomina varmassa tallessa."

Ennakkoäänestysasiakirjojen valmistava tarkastaminen on suoritettu keskusvaalilautakunnan käsittelyä varten vaalilain 63 §:n mukaisesti keskusvaalilautakunnan sihteerin johdolla. Ilman kuittausmerkintää olevien lähetekirjeiden äänestykset on merkitty äänioikeusrekisteriin. Lähetekuoret on lajiteltu äänestysalueittain. Hyväksyttäväksi ehdotettujen vaalikuorten lukumäärä lasketaan äänestysalueittain.

Vaaliluetteloiden tulostamisen jälkeen ilman kuittausmerkintää saapuvat hyväksyttävät ennakkoäänestykset merkitään sekä äänioikeusrekisteriin että vaaliluetteloihin.

Keskusvaalilautakunnalle saapuneet kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan noudattaen, mitä vaalilain 63 ja 66 g §:ssä säädetään.

Kirjeäänestys on vaalilain 63 §:n 1–3 momentissa tarkoitettujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos:

- 1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta;
- 2) kirjeäänestyksen vaalikuori on avonainen ja voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu muusta kuin vaalikuoren teknisestä toimimattomuudesta, tai muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin;
- 3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66 d §:n 5 momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset.

Esittelijä

Kaupunginlakimies

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta suorittaa aluevaalien ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen valmistelun mukaisesti ja päättää ennakkoäänestysten hyväksymisestä ja huomioon ottamatta jättämisestä, erottaa hyväksytyt vaalikuoret lähetekirjeistä, laskee hyväksytyjen vaalikuorten lukumäärät äänestysalueittain ja merkitsee luvut pöytäkirjaan, tuloslaskentajärjestelmään ja vaaliluetteloihin.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti kokouksessa.

Päätös

Keskusvaalilautakunta jätti huomioon ottamatta yhteensä 10 aluevaalien ennakkoäänestystä. Näissä tapauksissa ei voitu varmasti vakuuttua siitä, että äänestys oli tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.

Edellä todetuista huomioon ottamatta jätetyistä 10 äänestyksestä

- 1) yhdessä tapauksessa huomioon ottamatta jättäminen johtui puuttuvasta vaaliviranomaisen allekirjoituksesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta),
- 2) kahdeksassa tapauksessa äänestäjän allekirjoituksen puuttumisesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta) ja
- 3) yhdessä tapauksessa ennakoon äänestänyttä henkilöä ei ollut otettu äänioikeusrekisteriin (vaalilaki 63 § 2 mom. 1 kohta).

Keskusvaalilautakunta oli pyrkinyt selvittämään ilmenneitä lähetekirjeiden puutteellisuuksia ja niissä tapauksissa, joissa lisäselvitystä oli kohtuullisella tavalla saatavilla ja äänestysten kulusta saatiin tiedossa olevan äänestyspaikan perusteella riittävä selvitys, puutteiden voitiin todeta johtuvan inhimillisestä virheestä ja äänestykset hyväksyä.

Yhden äänestyksen kohdalla vaalikuoren ikkunasta oli havaittu, että lähetekuoreessa aluevaalien lähetekirjeen kanssa vaalikuoreessa oli valkoinen kuntavaalien äänestyslippu. Samanaikaisesti toimitettavien alue- ja kuntavaalien vuoksi äänioikeuden kirjaamisessa oli katsottava tapahtuneen virhe, jonka johdosta äänioikeudenkäyttö korjattiin äänestyslipun värin mukaisesti kuntavaalien äänestykseksi.

Keskusvaalilautakunta päätti hyväksyä kaikki sille osoitetut aluevaalien kirjeäänestykset lainmukaisina. Kirjeäänestysten määrä oli 4 kappaletta.

Huomioon ottamatta jäivät ennakkoäänestysasiakirjat jäivät pöytäkirjan liitteiksi.

Keskusvaalilautakunta päätti hyväksyä sille osoitetut 10.840 aluevaalien ennakkoonäänestystä ja vaalikuorta, jotka jakaantuivat äänestysalueittain seuraavasti:

001	1743
002	2054
003	801
004	874
005	592
006	1360
007	1263
008	607
009	294
010	341
011	280
012	267
013	209
014	155

Kirjeäänestysten määrä oli 4 kappaletta ja ne sisältyvät edellä oleviin lukuihin.

Hyväksytyt vaalikuoret eroteltiin lähetekirjeistä ja hyväksytyjen äänestysten lukumäärät merkittiin vaaliluetteloihin.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti kokouksessa.

Tiedoksianto

-